

РЕЦЕНЗИЈА

НА РАКОПИСОТ ЗА Е-УЧЕБНИК СО НАСЛОВ: „ИМПЕРИЈАТА НА НОВИОТ РИМ (1025-1453)“ ОД Д-Р СТОЈКО СТОЈКОВ, ФАКУЛТЕТ ЗА ОБРАЗОВНИ НАУКИ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

Врз основа на одредбите од Статутот и Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, како и Одлуката бр. 1602-146/11 од 179. седница на Наставно-научниот совет на Факултетот за образовни науки, одржана на 17.12.2022 година, избрана е Рецензентска комисија во состав:

- д-р Коста Ациевски, редовен професор по средновековна историја на Институтот за историја при Филозофски факултет во Скопје (во пензија);
 - д-р Тони Филипоски, редовен професор по средновековна историја на Институтот за историја при Филозофски факултет во Скопје
- за подготвување на рецензија на предложениот ракопис „ИМПЕРИЈАТА НА НОВИОТ РИМ (1025 – 1453)“ од вонр. проф. д-р Стојко Стојков, наменет за студентите на прв циклус студии на Факултетот за образовни науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

По прегледот на ракописот, Комисијата до Наставно-научниот совет на Факултетот за образовни науки го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Општи податоци за ракописот: Материјалот на ракописот за учебник „Империјата на Новиот Рим (1025 – 1453)“ од вонр. проф. д-р Стојко Стојков е во согласност со наставните програми и е наменет за повеќе предмети што се предаваат на Факултетот за образовни науки во Штип, и тоа:

- а. Според Елаборатот за периодот 2021 - 2026 г.:
 - *Империја на новиот Рим (1025-1453), втора година, четврти семестар, 2+2+1 часови, 6 кредити, задолжителен предмет, студиска програма Историја со археологија*
 - б. Според поднесениот Елаборат за 2017 – 2021 на истиот факултет:
 - *Империјата на Новиот Рим (Византија, 1025 – 1453 г.), трети семестар, 3+2+2, 8 кредити, задолжителен предмет, студиска програма Историја;*
 - *Империјата на Новиот Рим (Византија, 1025 – 1453 г.), трети семестар, 3+2+2, 8 кредити, задолжителен предмет, студиска програма Историја - применета насока;*
 - *Византиска цивилизација, II втора година, четврти семестар, насока Археологија, 2+1+1 часови, 4 кредити, избран предмет, студиска програма Археологија.*

Приложениот ракопис е во согласност со наставната програма и ја опфаќа наставната материја за студиската програма за којашто е наменет.

Податоци за обемот на ракописот: Ракописот е напишан на 139 страници текст, компјутерска обработка, во А4 формат, фонд Agial, големина на буквите во основниот текст е 11, а во останатиот - во форматот предвиден според правилниците на Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип. Од материјалот, 123 страници претставуваат текст дополнет со богат библиографски материјал, кој на студентите ќе им овозможи да имаат увид во стручната литература од оваа област и според својот личен интерес да ги вршат нивните индивидуални истражувања. Обемот по содржина ги задоволува критериумите според бројот на часови и според одредбите од Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

Податоци за постоење на сличен или ист наслов: Сличен учебник во Р. Македонија не е издаден. Авторот ги зел предвид токму потребите на студентите на Факултетот за образовни науки и го приспособил учебникот според наставните програмите на факултетот. Затоа, неговото објавување ќе претставува голем придонес за успешна реализација на

наставата и усвојувањето на обемниот материјал по предметот Империјата на Новиот Рим (1025 – 1453) на Факултетот за образовни науки при Универзитет „Гоце Делчев“.

Краток опис на содржината: Материјалот од учебникот е поделен во дванаесет глави, од кои секоја опфаќа посебна тематска и хронолошка целина. Секоја глава е поделена на поднаслови кои значително го олеснуваат усвојувањето на материјалот.

Првата глава *Од триумф кон криза (1025-1056)* го опфаќа времето од врвот на моќта на средновековната византиска империја, од времето на Василиј II до почетокот на длабоката криза што ја зафатила империјата во втората половина на единаесеттиот век.

Втората глава *Економски и социјални промени во византиското општество во XI в.* ги проследува внатрешните промени во Империјата кои се јавуваат причина за кризата и трансформацијата на оваа држава во наредниот период. Истата глава служи и како вовед во доцно средновековна Византија, која структурно се разликува од империјата во поранешниот период.

Третата глава носи наслов *Кризата во третата четвртина на XI век* и ги проследува процесите на длабоката внатрешна криза на империјата во третата четвртина на векот.

Четвртата глава е посветена на *Алексиј I Комнин*, императорот кој е заслужен за спасувањето на империјата и за нејзиното темелно преуредување.

Петтата глава *Апогеј и пад на Комнините* го опфаќа времето на наследниците на Алексиј Комнин, до падот на ова династија во 1185 г.

Шестата глава *Династијата на Ангелите и падот на Константинопол (1185 – 1204)* ги запознава студентите со новата криза што ќе ја опфати империјата во крајот на 12-ти и почетокот на 13-тиот век и која ќе доведе до падот на империјата од крстоносците во 1204 г.

Седмата глава *Распад на Империјата и борба за нејзиното наследство* ги проследува судирите меѓу различните држави претенденти на византиското наследство од падот на Константинопол до неговото освојување од страна на Никејците во 1261 г. што се зема и како година на обнова на Империјата.

Осмата глава *Новиот Рим: 1261-1354 г.* е посветена на последните обиди на империјата да се обнови и задржи како голема регионална сила, нејзиниот неуспех и претворањето на Византија во инфериорна раскината држава, која сè повеќе отстапува пред налетот на Турците Османлии и средновековната српска држава.

Деветтата глава *Внатрешен развој на Империјата од средината на XIII до средината на XIV в.* е посветена на истиот период како и претходната, но за разлика од неа се концентрира на внатрешните економски, социјални, религиски и културни промени на империјата.

Десеттата глава *Социјална и економска положба и секојдневен живот* има за цел да ги запознае студентите со животот на империјата од една друга перспектива – таа на секојдневниот живот.

Единаесеттата глава *Духовен и културен живот* ја претставува империјата од еден подруг агол, оној на духовните барања, судири, дебати, како и културните промени во империјата.

Дванаесеттата глава *Заодот на империјата* ја проследува долгата агонија на последните остатоци од некогаш славната империја до нејзиното конечно уништување во средината на 15 век.

ЗАКЛУЧОК

Од досега изнесеното, Комисијата констатира дека предложениот ракопис за книга со наслов „Империјата на Новиот Рим (1025 - 1453)“ од вонр. проф. д-р Стојко Стојков е напишан според програмската содржина на предметите за коишто е наменет. Ракописот во целост ги задоволува критериумите за објавување и ќе им биде од голема корист на студентите за совладување на наставните содржини. Поради тоа, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Факултетот за образовни науки **да го прифати** рецензираниот ракопис со наслов „Империјата на Новиот Рим (1025 - 1453)“ пријавен од д-р Стојко Стојков, да го одобри за користење и да предложи негово издавање како учебник до органите на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип.

РЕЦЕНЗЕНТИ

Д-р Коста Ациевски, редовен професор, с.р.
Д-р Тони Филипоски, редовен професор, с.р.